

Jaarrekening 2025

Beantwoording technische vragen

Partij	Volgnummer	Vraag	Antwoord
CDA	1	Begrotingsafwijking De afwijking van het gerealiseerde saldo ten opzichte van de begroting is bijzonder groot. Na reservemutaties een positief saldo van € 12,6 miljoen. Welke maatregelen kunnen genomen worden om in de komende jaren, als er scherper aan de wind gevaren moet worden, er voor te zorgen dat 'begroten' en 'realiseren' meer op elkaar gaan lijken?	Een gedeelte van het verschil is beïnvloedbaar en een ander gedeelte niet. Een hogere algemene uitkering dan begroot of afrekeningen van rijksmiddelen uit voorgaande begrotingsjaren, zijn niet beïnvloedbaar. Maatregelen: Bij het opstellen van de begroting kijkt het nieuwe college hier goed naar en houdt hier rekening mee.
CDA	2	Begraafrechten Op pagina 70 van het jaarverslag staat dat de kostendekkendheid van de grafrechten in 2025 op 94% is uitgekomen. Veel hoger dan de streefwaarde van 80% maar dat wordt vooralsnog als incidenteel beschouwd. A. Kunt u dat 'vooralsnog incidenteel' nader toelichten? B. In raadsvoorstel 1190945 (9 november 2023) stemde de gemeenteraad in met het voorstel om een krediet beschikbaar te stellen voor de uitbreiding van de begraafplaats in Giessenburg. In dat raadsvoorstel staat dat de bijbehorende kapitaallasten van jaarlijks € 70.253,- vanaf 2025 in de begroting zouden worden verwerkt. Is dat ook gebeurd?	In 2025 waren er meer begrafenissen dan waar we vooraf vanuit gegaan waren. Dit waren er 294 en dat is ongeveer 40 hoger dan het gemiddelde van de afgelopen jaren. We gaan ervan uit dat dit éénmalig was en dat het aantal vanaf 2026 weer rond het gemiddelde zit. Daarom beschouwen we dit als incidenteel. De uitbreiding van de begraafplaats in Giessenburg is nog niet afgerond. Er is daarom in 2025 niet afgeschreven omdat we pas afschrijven in het jaar na het afronden van de investering, dus zijn deze kapitaallasten niet in de jaarrekening 2025 opgenomen.
CDA	3	Rioolrechten Kostendekkendheid rioolrechten werd begroot op 74%. Realisatie was 86%. De gebruikersheffing wordt door Oasen geheven door een opslag per m³ waterverbruik. Hoe is	Het percentage is hoger omdat de werkelijke kosten lager zijn dan begroot. De opbrengst was ongeveer gelijk aan de begroting. De lagere kosten komen voornamelijk omdat er

		dat verschil tussen 74 en 86 te verklaren? Is de conclusie gerechtvaardigd dat het waterverbruik in Molenlanden fors toegenomen is?	minder BTW is toegerekend dan begroot. In de systematiek van de rioolheffing worden de kosten verhoogd met de BTW, inclusief de BTW op investeringen. Omdat de investeringen zijn achtergebleven op de planning zijn de toegerekende kosten lager dan begroot.
CU	4	Raadsvoorstel: Betreft het voornemen om de reserve leefbaar Kinderdijk a 63.000 terug te storten in de Algemene reserve. Hoe verloopt de toekenning vanuit deze reserve richting het dorp? Wie beslist hierover en wat is de laatste jaren hiervoor gedaan om deze zoveel mogelijk tot nut van Kinderdijk te laten zijn?	De reserve is ontstaan bij de gemeente Molenwaard en is overgenomen bij de fusie. De jaarlijkse kosten die we voor Kinderdijk maken zijn inmiddels opgenomen in onze meerjarenbegroting. Deze reserve is daarom in feite overbodig geworden.
CU	5	Pagina 106, subsidieverstrekkings. Zijn er verenigingen of stichtingen die op basis van de aangescherpte procedure GEEN/MINDER subsidie hebben ontvangen of deze hebben moeten retourneren? En is het college reeds bezig om de regels in de subsidieverordeningen te actualiseren? En zo ja waar denkt het college dan aan? Verder is er positieve aandacht voor opleiding van de interne organisatie, is er ook aandacht voor de aanvragende partij voor wat betreft verbetering van hun proces?	De beschrijving op pagina 106 e.v. gaat over de rechtmatigheid van subsidieverstrekkings. Dit betekent een oordeel over het juist volgen van de gestelde procedure cf. wet- en regelgeving. Dit heeft geen effect op het subsidiebedrag dat partijen al dan niet krijgen. Bovenstaande geeft geen aanleiding om de verordening aan te passen. De opleiding is een advies aan de interne organisatie om in de toekomst onrechtmatigheden te voorkomen.

CU

6

pagina 5 en 16, onderhoud wegen en asfalteren. We zien dat er op minimaal vereist niveau wordt geleverd, is dit een tendens aangezien dit ook al zichtbaar was in de najaarsnota? Hoe heeft het college de externe partijen aangesproken op het niet uitvoeren van het contract op gewenst niveau, maar op deze minimale vereisten?

Voor het uitvoeren van werkzaamheden aan elementenverharding en asfaltverhardingen wordt gewerkt met eenhedenbestekken. Voordeel hiervan is dat op basis van een variabel aanbod kan worden ingespeeld op de situaties die zich gedurende het jaar binnen het wegenonderhoud voor doen. Om aan beide partijen (gemeente/aannemer) duidelijkheid en zekerheid te geven is binnen het bestek een minimale hoeveelheid aan werkzaamheden opgenomen. Deze werkzaamheden worden dan ook gedurende het jaar ingevuld en uitgevoerd. Op basis van het bestek kunnen meer werkzaamheden worden uitgevoerd. In het afgelopen jaar is gebleken dat door diverse omstandigheden (naast de minimale hoeveelheid) het niet voldoende mogelijk was om alle geplande werkzaamheden voor te bereiden en tot uitvoering te brengen (personeelstekorten bij aannemers, ziekte binnen gemeente enz.). Het is juist dat dit al bij najaarsnota zichtbaar was. Het is dan niet mogelijk om dit in de laatste maanden van het jaar in te halen. Er wordt gezamenlijk gekeken hoe we deze situatie in 2026 kunnen verbeteren. Volgens het contract hebben de aannemers wel aan de minimale verplichting van de

			hoeveelheden binnen het contract voldaan.
Doe	7	Raadsvoorstel: Rechtmatigheidsverantwoording Voorwaardencriterium: onrechtmatige aanbesteding. – De vraag: hoe gaat college zorgen dat aanbestedingen, met name Europese, rechtmatig plaatsvinden	Uitgangspunt is een juiste toepassing van het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid. Om dit 'levend' te houden binnen de ambtelijke organisatie worden meerdere keren per jaar inloophmomenten georganiseerd, artikelen op het interne netwerk gepubliceerd en een lunchlezing gehouden. Vanuit de interne controle wordt gemonitord welke bestedingen de aanbestedingsgrens naderen.
Doe	8	Bijlage 1 van de jaarrekening zelf: – financiële kengetallen. Daarin zitten toch wat essentiële verschillen tussen begroting en jaarrekening. – De vraag: Kan college uitleggen waardoor deze verschillen ontstaan? vb. schuldquote. In de begroting werd de schuldquote veel hoger ingeschat. Belastingcapaciteit meer dan 100%. De belastingdruk in de gemeente is hoger dan landelijk gemiddeld. Veroorzaakt door Waardlanden? – Vraag: Ziet het college een mogelijkheid om dit te verlagen?	De schuldquote is lager omdat er minder geldleningen zijn afgesloten dan waar in de begroting rekening mee gehouden is. Dit komt omdat investeringen later uitgevoerd worden dan gepland. De belastingcapaciteit wordt berekend door de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing te vergelijken met het landelijke gemiddelde. De OZB is bij ons veel lager dan het landelijke gemiddelde. De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn hoger. Een oorzaak is de relatief zwakke bodem in onze gemeente waardoor de kosten van riolering hoger zijn. En omdat de kosten voor afval bij ons hoger zijn dan het landelijk gemiddelde is de afvalstoffenheffing hoger. Een mogelijkheid om dit te verlagen zou kunnen zijn om

			van het principe af te stappen dat de kostendekkendheid op 100% moet zitten.
Doe Mee!	9	P148: rente parameter is 1.5%, maar in de kadernota (p5) is deze op 2% gezet. Wat is het nu?	De omslagrente waar we nu (2026) meerekenen is 1,5%. Dit is de gemiddelde rente die we betalen over ons vreemd vermogen. Doordat we meer gaan lenen en de rente aan het oplopen is verwachten wij dat die rente naar een gemiddelde van 2% gaat. Dat is de verklaring. (PS : 2% is dus niet de huidige kapitaallrente maar een gemiddelde van de huidige leningen en een doorrekening van de toekomstige leningen.
PM	10	Op pagina 5 wordt aangegeven, dat er sprake is van onderbesteding door niet vervulde vacatures en dat betere monitoring en sturingsinformatie zou leiden tot een betere invulling. Hoe denkt het Collega die betere invulling te kunnen bereiken? Kan nader worden uitgelegd, wat betere monitoring en sturingsinformatie daarin bijdraagt?	De monitoring en sturingsinformatie is gericht om de prognose van de loonkosten zo goed mogelijk te monitoren. Hier zijn voor 2026 stappen in gemaakt, wat geresulteerd heeft in een vrijval in de Zomernota van € 430 K. Monitoring verbetert prognose én maakt prioritering mogelijk; vacatures blijven arbeidsmarktrisico, maar college stuurt via werving, prioritering, inhuurafweging en herijking taken.
PM	11	Op pagina 5 wordt ter zake onderhoud wegen/asfalteren aangegeven dat dit heeft plaatsgevonden op grond van minimale eisen en niet op wenselijk niveau. Waarom is hiervoor gekozen? Waarom wordt het onderhoud doorgeschoven naar 2026? Aangegeven wordt dat de oorzaken "extern	Voor het uitvoeren van werkzaamheden aan elementenverharding en asfaltverhardingen wordt gewerkt met eenhedenbestekken. Voordeel hiervan is dat op basis van een variabel aanbod kan worden ingespeeld op de situaties die zich gedurende het jaar binnen het wegenonderhoud voor

moeten worden gezocht". Wat wordt bedoeld met deze omschrijving?

doen. Om aan beide partijen (gemeente/aannemer) duidelijkheid en zekerheid te geven, is binnen het bestek een minimale hoeveelheid aan werkzaamheden opgenomen. Deze werkzaamheden worden dan ook gedurende het jaar ingevuld en uitgevoerd. Op basis van het bestek kunnen meer werkzaamheden worden uitgevoerd. In het afgelopen jaar is gebleken dat door diverse omstandigheden (naast de minimale hoeveelheid) het niet voldoende mogelijk was om alle geplande werkzaamheden voor te bereiden en tot uitvoering te brengen (personeelstekorten bij aannemers, ziekte binnen gemeente enz.). Het onderhoud wordt gedurende het gehele jaar uitgevoerd. Er zijn werkzaamheden doorgeschoven naar 2026. Deze werkzaamheden waren gepland in december 2025. Door omstandigheden waren er meer werkzaamheden op diverse locaties in Molenlanden nodig waardoor het geheel niet binnen de planning van de aannemer kon worden uitgevoerd. In overleg zijn deze werkzaamheden verplaatst naar begin 2026. Het gevolg is dat de kosten voor de werkzaamheden dan niet op de onderhoudsposten van 2025 geboekt worden, waardoor er minder werk in 2025 is uitgevoerd.

PM	12	Op pagina 24 wordt gesteld, dat de aanleg van het struinpad tussen Nieuwpoort en Schoonhovense veer niet realiseerbaar is. Er is een grotere investering nodig na flora- en faunaonderzoek. Wat heeft dat onderzoek opgeleverd? Wat is de omvang van die investering? Waarom wordt dit project dan niet gerealiseerd?	Voor de aanleg van het Struinpad was een investering van ca. 110.000 euro geraamd. Het natuurgebied Veersedijk ligt buitendijks en is een ruig gebied met mogelijk kwetsbare natuur, vandaar dat wij onderzoek hebben laten doen naar beschermde potenties. Uit de verschillende onderzoeken bleek dat het gebied verschillende beschermde diersoorten huisvest. Het betrof de volgende diersoorten: Bever (zowel kernterritorium als foerageergebied) • Verschillende roofvogels: Sperwer, Ransuil, Bruine Kiekendief en Torenvalk • Steenmarter (moeder met jongen) • Categorie 5 vogelsoorten (rode lijst soorten): Spotvogel, Kneu, Blauwe Reiger, Koekoek • Broedvogels: Blauwborst, Bosrietzanger, Cetti's zanger, Kleine Karekiet, Rietgors, Grauwe Gans, Rietzanger, Grasmus, Groenling en Putter Al deze soorten hebben ertoe geleid dat het Struinpad ingekort, versoberd en aangepast moest worden om bovenstaande soorten niet te verstoren. Door alle aanpassingen kwam de begroting als snel over de 200.000 euro en stond het gebruik van het pad niet meer in verhouding met de aanlegkosten.
PM	13	Op pagina 27 wordt aangegeven, dat het provinciale standpunt rond	Provincie heeft nog geen standpunt ingenomen over mestvergisting. Provincie

		mestvergisting een belemmerende factor is voor de uitwerking van de groengaspilot Bleskensgraaf-Giessenburg. Kunt u dat nader verduidelijken?	heeft een onderzoek monomestvergisting laten uitvoeren door de WUR. Standpunt rondom mestvergisting zal ook een plaatsje krijgen in de modulaire herziening landbouw van de provincie Zuid-Holland. Met betrekking tot mestvergisting heeft de provincie twijfels over de bijdrage hiervan aan het verdienvermogen van de boer. Zeer recent werd in de Provinciale Staten van Zuid-Holland wel een amendement aangenomen die meer ruimte moet bieden voor de productie van biogas en collectieve mestvergisting in het landelijk gebied.
PM	14	Op pagina 28 wordt aangegeven, dat er geen generiek beleid is voor lokaal eigendom en participatie in het kader van het vaststellen van beleid voor lokaal eigendom en financiële participatie in grootschalige duurzame energieprojecten, omdat initiatieven voor grootschalige zonnevelden ontbreken. Het komt PM voor, dat er wel (andere) initiatieven voor de opwek van duurzame energie kunnen gaan komen. Waarom is daarop vooruitlopend geen beleid ontwikkeld? Hoe verhoudt zich uw opmerking ten aanzien van projecten op het gebied van windenergie?	Voorafgaand aan de verkenning naar mogelijke windlocaties in onze RES-regio hebben de gemeenteraden van Gorinchem en Molenlanden kaders vastgesteld, waarbinnen de colleges de verkenning konden uitvoeren. 1 van de kaders had betrekking op lokaal eigendom en financiële participatie voor de projecten die op 1 of meerdere vastgestelde windlocaties verder uitgewerkt en gerealiseerd zouden worden. Onze opmerking ten aanzien van projecten op het gebied van windenergie verwijst naar dit kader. De nieuwe Energiewet maakt het mogelijk voor burgers, bedrijven en lokale overheden om samen te

			werken in een zogeheten energiegemeenschap. Het doel is niet om winst te maken, maar om lokaal duurzame energie op te wekken, op te slaan, te delen of onderling te verhandelen. We verwachten dat hierdoor de vraag naar lokaal opgewekte en lokaal gebruikte duurzame energie zal toenemen en dat we daarmee ook een stijging zullen zien in het aantal initiatieven voor duurzame energie-opwek in onze gemeente. Een generiek beleidskader lokaal eigendom en financiële participatie is een belangrijke randvoorwaarde om deze ontwikkeling te faciliteren en het realiseren van de ambities voor lokaal eigendom en lokaal profijt van duurzame energie te borgen in beleid en een verordening. We zijn daarom gestart met de voorbereiding van het beleidskader. Vanuit de Molenlandse manier van werken stellen we de criteria voor het beleid op in samenwerking met Energiecoöperatie Molenlanden. We verwachten eind 2026 aan uw raad een voorstel voor een beleidskader te kunnen presenteren.'
PM	15	Op pagina 34 wordt gesteld, dat ten aanzien van ruimte voor water eerst een position paper moet worden opgesteld en dat er een visie/uitvoeringsprogramma	"Het waterbeleid was tot de komst van de functie Adviseur Water bij verschillende personen, teams en domeinen ondergebracht. De Adviseur

		moet worden ontwikkeld. Waarom is voor deze weg gekozen? Wat wordt dan het toekomstige traject?	Water vervult nu een coördinerende/strategische rol met betrekking tot water. Het position paper Water dient om het waterbeleid, bestuurlijk en ambtelijk, op een rij te zetten en geeft de samenhang weer. Vanuit het coalitieakkoord 2026–2030 is het de wens om een gerichte en samenhangende aanpak m.b.t. water en klimaatadaptatie te hebben. De aanpak blijft zoals die nu is, de uitvoering van de waterissues binnen de verschillen domeinen/velden houden en integreren in de uitvoeringsprogramma's van de verschillen domeinen/velden. Overeenkomstig het document jaarstukken 2025 wordt er dus geen aparte watervisie en uitvoeringsprogramma opgesteld.”
PM	16	Op pagina 36 wordt opgemerkt, dat er sprake is van onderbesteding van groen onderhoud door verkeerde prioritering, ruis etc. Hoe kan dit in de toekomst worden voorkomen? Wordt dit in 2026 ingehaald? PM merkt hierbij op, dat in de burgerpeiling veel inwoners klaagde over gebrek aan groenonderhoud.	Vanaf begin 2026 wordt scherper op besteding van budgetten en budgetbeheer in zijn algemeenheid gestuurd. Er is in 2025 geen sprake geweest van een achterstand, dus hoeft er in 2026 niets te worden ingehaald. De onderbesteding is namelijk ook deels het gevolg geweest van lagere aanbestedingen dan de vooraf gemaakte directieramingen. Om de burgerpeiling waarbij veel inwoners klaagden over gebrek aan groenonderhoud te doorgronden en op waarde te schatten is meer informatie

			nodig. De ervaring is dat de meeste meldingen over groenonderhoud vaak te relateren zijn aan de weersomstandigheden. Bij vochtig weer ontstaat veel onkruiddruk wat tijdelijk een onverzorgd beeld kan geven. Dit zijn de momenten dat het beeldkwaliteitsniveau tijdelijk onder druk staat. Overall zijn er binnen vakteam BBR geen meldingen bekend dat het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau B te laag zou zijn.
PM	17	In bijlage 2 worden de over te hevelen middelen naar 2026 besproken. Het gaat om een bedrag van totaal € 2.656.134. Wat is de verhouding tot het bedrag, dat in paragraaf 3.1 van het Raadsvoorstel ad € 714.452 wordt genoemd?	Bij najaarsnota 2025 is al een over te hevelen bedrag van € 1.941.682 vastgesteld. Tijdens het opstellen van de jaarrekening is gebleken dat er nog meer overgeveeld moet worden; € 2.656.134. In het raadsvoorstel wordt verzocht het verschil tussen beide bedragen ter hoogte van € 714.452 vast te stellen.

Aanvulling:

Het jaarrekeningresultaat is € 12,6 miljoen. In de jaarrekening is het verschil toegelicht tussen de Najaarsnota en jaarrekening. Om inzicht te krijgen in de grootste verschillen tussen de oorspronkelijk vastgestelde begroting en de jaarrekening geeft deze tabel het volgende beeld:

Onderwerp	Zomernota	Najaarsnota	Jaarrekening	Overige	Totaal
Algemene Uitkering uit het gemeentefonds	2.545.000	1.989.000	1.162.000		5.696.000
Serviceorganisatie Jeugd	2.445.000	146.000			2.591.000
Salarissen	-688.000	1.055.000	1.967.000		2.334.000
Beschermde Wonen	734.000		566.000		1.300.000
Grondexploitaties en grondverkoop	56.000		980.000		1.036.000
Kapitaallasten		854.000			854.000
Oekraïneopvang		852.000			852.000
Avres, afrekening 2024		750.000			750.000
I-domein			620.000		620.000
Rente	440.000	86.000			526.000

Subsidie BTW-nadeel op Sport		372.000			372.000
Uitkoopregeling onder hoogspanningsmasten			308.000		308.000
Onderhoud wegen en gebouwen	-439.000		686.000		247.000
Energiekosten Openbare Verlichting		-226.000			-226.000
Huisvesting De Tuimelaar		-228.000			-228.000
Mensen met een migratieachtergrond			-230.000		-230.000
Versterking handhaving		-405.000			-405.000
Verrekening voorziening Riolering/afval		-1.334.000			-1.334.000
Pensioenvoorziening wethouders			-1.582.000		-1.582.000
Leges omgevingsvergunningen en Leefomgeving		-900.000	-743.000		-1.643.000
Mutaties < € 200.000	-1.306.000	938.000	1.067.000	64.000	763.000
Totaal	3.787.000	3.949.000	4.801.000	64.000	12.601.000